

مجموعه مقالات

ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در

۳۰ نجی سنه

۱۵ شعبان المعظم ۱۳۲۹

پنجشنبه

جزء عدد : ۱۰۸

مسئله

بزرده مسئله مسئله‌سی هنوز حل اولتاماش ممالردن معدوددر . ملکمزرده
غیر رسمی غرض تلرک ظهورندن بری همان قرقیش سنه واردرکه دیلنجیارک قالدیرلسی .
تعبیر دیگرله دیلتمه‌نک منعیله سائل نامی ویریلان برصنف خلقک اصلاح احوالی
حقننده یازیلان مقاله‌لر بریره جمع ایدلسه بیوجک برکتاب اولور .

دور حمیدیده مسئله ایچون (دارالعجزه) نامه‌له بر محل مخصوص تأسیس
ایدلمشیدی . نه فائده‌ک (عجزه) ایله (مسئله) نک توحید اولنمسنندن طولای
مطلوب اولان منع سؤال مادهٔ ۴۴۴سی حاصل اوله‌مدی . چونکه عجزه ، یا بعض
اسباب واحوال الجاسیله حالت فقره کرفتار اولان بدبختان ویاخود ذاتاً فقرادن
اولدینی حالده مؤخرآ کار وعله مقتدر اوله‌میه‌جق برحاله کلکسکه اقوات یومیه‌سنی
ندارکدن عاجز قالان بیچارکندر . مسئله ایسه بو طاقدن خارج اولان ذلیل‌النفس

کساندر که آنرا یارتیت ردیته و یا جبلت لثیمه‌لری سافه‌سیله بوکاره کوچوک یاشیده سلوک ایتمش بولنورلر . بو کیلری . ممالک متمدنده مشاق سعیه آلدیرمق ایچون دارالصناعه‌لر تأسیس اولمشدر، که صغرسنده بولنانلری بورلره آلینر و بیوک یاشیده اولانلری ، اقوات یومیه‌لرینی کندی کسب یدلریله استحصال ایدمک بعض صنایع عادیله ابله اشغال ایدیلرلر .

بزده ایسه عجزه بحقر سزاوار عاطفت عمومدر . سنله ایسه عجزه ابله قیاس قبول ایتمه‌جک قدر تأمین معیشت ایلکده در . حتی بعض سائلک بعدالوفات غبطه‌کشلرینک حرص و حسدینی جلب ایدمک مقدارده مدخراتی ظهور ایتدیکی گورلمشدر . بوسیلهدر که اصل شایان حمایه اولان طاقم ، فقرای صابرین اطلاق ایدیلان عجزه در .

وقتیله اصحاب خیر طرفلرندن و خصوصاً سلاطین ماضیه‌نک تأسیس ایتدکلری تابخانه‌لر (عملخانه) تعبیر اولنان سقط و عاجزلرک اعاشه و ابوالرینی تأمین ایدردی، که بومؤسسelerک بری‌ده منحصرأ اعمالرا ایچون تأسیس ایدلمش اولان (شهزاده تابخانه‌سی) ایدی . مرور زمان ایلله سائر برچوق وسائط خیره کبی بوده وضع اصلیسندن چیقمش و الیوم بش اون دینلنجی یه صباحلر چوربه طاعتقدن بشقه بر خیری قالمامشدر .

بری دیوردی که : بر مملکتده عمومک مرحمت و عاطفته کسب استحقاق ایدنلر علی‌العموم کاروکسبه قدرتیاب اوله میان عجزه در . حال بوکه مرحمت عموم ، عجزه‌نک درد احتیاجنه چاره‌ساز اوله مدقندن بشقه هر مملکتده سنله یتشدریمکه خدمت ایتکده در ، هر شینک ، هر صنعتک بعض حبله‌لری ، حبله‌کارلری ، ارباب احتسکاری اولور . (دینلجیلک) دینلان صفت ذمیجه‌یی طاقینه‌رق عمومک کیسه مروتنه حصر معیشت ایدنلر دخی فقر و احتیاج نقابی آلتنده ستر هویت ایدن برطاقم ردی الخلق آدملردر که فقر حقیقی ایلله زار زار اولدقلری حالده کیسه‌یه افشای راز ایده‌میان عجزه مستحقینی آجلقدن اولدیرمکه سبب اولورلر . و آنلره ابدالی اقتضا ایدن نقود مرحمتی اللرینه واصل اولدن خلقک کیسه‌سندن چالارلر .

لاتین شاعر مشهوری (یوونال) : « دیلنجیلر جمعیت بشریه ایچنده آغلربی قورمش برمدهش اورمچکدکه اصحاب احتیاجه مصروف اوله حق نعمی ، اورمچکک سینکی صیدی گبی سهولتله صید و غصب ایدرلر . »

روما خطیبی چیچهره : « دیلنجیلری صنعتلرنده حر براقی ایچون آنلره : آفریقاده ارسلان صیدینه چیقهرق اثبات اهلیت ایتکی تکلیف ایدرم . اگر قبول ایدوب کیدرلر و بر آرسلان کوکده سی بوکنوب کلیرلرسه فیما بعد عمومک خوان عاطفته ، قونق ، کیسه مروندن تأمین معیشت ایتک حقی ناطق اللرینه برر برات ویردم . » دیمش و بونکله ، آرسلان صید ایدمک قدر کندنده اعتماد نفس خاصه سی اولان بر آدمک ذلت سؤالی ارتکاب ایدمه چکنی ، یعنی آرسلانله پنجه لشان بر قهرمانک آچقله اولمکی اختیار ایدمک ، فقط ارتکاب سؤال ایدمه چکنی آکلاتق ایسته مشدر .

فرانقان دیورکه : « خلقک اوافق تفک مروتلری ، تقدینه کرملریدرکه بیولک بیولک تبللر ، جمعیت بشریه جه ذی حیسات مسکنتلر پیدا ایتکده در . لاتین عرقی بک چوق تبل یتشدیرور ، آنغلو صاقسون نسلنده تبللک کتدکجه اورتدن قالقیور . روما کلیسای دیلنجی یتشدیرمک ایچون بر منبع بررکتدر . آنغلیقانلر سائله یاره ویرماکی التزام ایتدکاری تاریخدن بری پروتستان مذهبنده دیلنجیلک قالقمشدر . اسپانیاده بهر صاحب سعی وصنعت بش دیلنجی اصابت ایتکده در . » شناسی سئله حقنده نشر ایتدیکی مقاله لردن برنده دیرکه : « مدنی حکمت اوزرینه مبتنی اولان مملکتلرده سئله نک مستحققری اسباب متنوعه ایله اقدار اوانور . و جبلت و یاخود تربیت ردینه سی اقتضاسنجه استحصال تعیشده طبیعی اولان مشاق و محندن قاجنهرق ، بو بوله سلوک ایدنلر دخی منع ایله کاروکسبه اجبار قلنور ، که بو صورت هم عمومک شانتی نقیصه دن حمایه و همده افرادی ذلندن وقایه ایلدیکندن جهتینه دخی برنوع مرحتدر . ایشته بوسبدن طولای بویه یرلرده سائل ندرت اوزره اولوب ، اصل بونلرک کثرتی . اداره سی استقلال اوزره اولان مملکتلرده بولندینی مجرباندندر . »

دیلنجیلک افعال ردیته دن اولدینی سوز کوتورمن بر حقیقتدر . بر آدم الدن .
 آیاقدن دوشمدکجه ؛ تعیر آخرله مادی ومعنوی هر درلو قوت ومظاهرتدن محروم
 قالدنجه بو کار مکروهه سلوک ایتکی حیثیت شخصیه وعزت نفسیه سنجه تجویز
 ایتامک اقتضا ایدر . بحق عمومک مرؤنه قلمش اولان ضعفا ایسه ممالک متمدنه ده
 یک جوق وسائط ووسائل ایله اقدار ایدلمکده در . فقط بویله بر سبب طبیعی
 وحقیقی اولدقجه دیلنمکه انکلتزه ، آلمانیا ، بلجیقا ، فلنک ، دانیمارقه ، اسومچ ونوروچیا
 حکومتلرنده قطعاً مساع یوقدر . آوستریاده ایسه کلیسا قبولرینک ایچ طرفلرنده
 بیون بوکش بعض سائلله تصادف اولنور . اسپانیا وایتالیا مالکننده هنوز بر دوامدر .
 اسلامیتده ایسه ضرورتسر بو کاره سلوک ایدنلر حقنده ممنوعیت شرعیه
 اولدینی و خصوصاً جامعده تصدق شرعاً ممنوع بولندینی حالده شایان تأسفدرکه
 زمانمزه ممالک عثمانیه سنله یتشدر مکده یک بیوک سماحت کوسترمکده در . هله
 بوسماحتک زمان رواجی رمضانلردرکه هانکی جامعه ، ومرتاسدن هانکی ایشلک
 جادهیه کیرلسه ایریلی اوفاقلی بش اون عارسزه تصادف اولنورکه ایچلرنده جلب
 مرتخله جرّ نقوده ظفر بوله میانلر تنها یرلرده بیایغی تهرید ایله استحصال مقصودی
 کوزه آلمقده درلر .

سؤال ماده سی . حقوق اجتماعیه نقطه نظرندن دخی ممنوعیت قانونیه انواعنه
 داخلدر .

حریت شخصیه نک بعض احوالده تقیدینه لزوم کوسترن اسبابدن بریده
 دیلنجیلکدر . بناء علیه ممالک متمدنه نک اکثرنده (دیلنجیلک) جرم عد ایدلمشدر .
 بو فعل ایله محکوم علیه اولان اشخاص مدت جزاییه لرینی اکلادن صکره کرک
 چالشمنه مجبور طوتلق و کرک مسکنسر بر اقامق اوزره سنله به مخصوص
 بولنان توقیفخانهیه کوندریلیر . واوراده قابلیتلیله متناسب صنایع ارانه اولنورق
 بوکا مقابلده کوندملک ویریلیر . کونده لکک نصفی توقیفخانه ایچون تفریق اولنورق ،
 کندیلرینه عائد بولنان نصفندن ده هفته ده ، فقط اللرینه بش غروش قدر برپاره

اعطا اولنور . و متباقینی سرمایہ اولمق اوزره ایشلدیلر . بو صورتله کندیلرینی تسائل احتیاجندن وارسته قیله جق بر سرمایہ حاصل اولجسه بعض شرائط تحتده و خصوصاً کفالتہ ربط ایدیلرک ، متراکم آنچه کندیلرینه اعطا وسیللری اخلا اولنور . حقوق حریتی بک واسع بر مقیاسده تلقی ایدنلر منع سؤالی ، حریت شخصیه قاعده سنه منافی عد ایدرک اعتراضده بولمقده درلر .

آنلرک رایسه کوره : (هر شخص ، غیر مضر اولیان افعالده حر در . حکومت . آسایش عامه یی اخلال ایدن اشخاصک حریتی سلب ایدم ییار . دیلجملک ایسه محل آسایش حالندن دکلدلر . بناءً علیه دیلنجی یاره ایستمکده حر اولدینی کی ، آخری ده یاره و یروب ویر مامکده حر در .)

هنت اجتماعیه نك قاعده اساسیه سی سعی اولدینی و مبنای تمدن ماده تعاون اولسنه کوره هر کس ابنای جنسنه معاونت ایله مکلف بولدینی حالده تملیک و تسبیب ایله مالوف اولان بر صنفک هیچ بر خدمت ایتمکمزین ، سعی و عمل ایله تأمین معیشت ایدن صنوف اهلینک اعانه سیله تعیش ایتمسی جائز اوله میه جنی کی ، بر مملکت نه قدر زنکیین اولور سه اولسون اوراده گرک حکومتک و گرک افراد مملکتک سئله یه و شایان حمایه محتاجینه ابدال ایدم ییله جکی معاونت البته محدود در . او حالده حقیقه علیل و اسیر فراش و یا عملدن ساقط در ماندکانک حتی اولان معاونت عمومیه دن بر قسمنی ، بوش گزمکی و حتی عارسزلانی و انواع دسایس و خدعی اعتیاد و استعمال طریقله خلقک رقت و مرحتنی تحریک ایتمکی وسیله تعیش ابدینان ذلیل النفس اشخاصه ویرمک هم مغایر حکمت عدالت ، هم مخالف قواعد علم و ثروت در .

شو قدرکه دیلجملکی جزا ایله قالدیرمق ، آتی موجب اولان اسبابی قالدیرمق دیمک دکلدلر . بوجهته اول امرده حکومت ایش کوچ بوله مامقله مرتکب ذل سؤال اولانلر ایچون اعمالات محللری تأسیسنه همت و حرمت ایتملیدر . بناءً علیه ممالک متمدنه دیلجملک ایچون موضوع اولان مواد جزا یسه نك تطبیقاتی کیت کیده ایش بوله میانلر ایچون ، ایش کوردیر ییله جک بر لره حصر ایدلمشدر . بناءً علیه فرانسه قانون جزاسنک ۲۷۴ نجی ماده سی که سائر بعض ممالکده دخی عیناً قبول واتخاذ اولنمشدر ، وجه آتی اوزره اصلاح ایدلمشدر :

« هرکیم تساله چاره دافع اولمق اوزره برملجائی بولنان ، برده تسال ایدرکن کوریلور ایسه اوچ آیدن آلتی آیه قدر حبس اولنور ومدت جزائییه سنک اکلندن صکره دینجی توقیفخانه سنه سوق ایدیلور . » (۱)

دینجیلکک منعی حقننده علی العموم اوروپاده جاری اولان قاعده شودر :
« دینجیلکی برجرم اوله رق سزاور جزا قبله دن اول ، سعی وعملی آکا چاره اولمق اوزره تکلیف ایتک و محل سعی ارانه ایتک لازمدر . »

لکن بوتدیرلرک جمله سی موجود بر فسالغه چاره بولمق ایچوندور . یوقسه بوخصوصده مؤثر تدبیر البته دوا ساز هر بلا اولان معارفک تعمیندن عبارتدر .

خدمت عسکر یه نک عمومی اولمی دخی بک چوق یرده بو مقصدک حصوله خدمت ایتشدور . عسکرلکک تعمیندن صکره درکه آلمانیا ده دینجیلک یوزده طقسان طقوز و فرانسه ده یوزده سکسان سکز داده سنده تناقص ایتشدور . چونکه تپروورانه باد هوا تا مین معیشت ایتک آرزوسی مشاق سعیدن ابا ایدنلره مستولی بر علت سقیمه در . عسکرلک ایسه انسانی مشاق سعیه آشدیر مقده و تپروورلک بلا سندن قورتار مقده در . بنهء علیه دینجیلکک منعی حریت شخصی به منافی گوره رک « دینجی ، دینجیکده ، و هرکس یاره وروب ویر مامکده حر اولمیدر . » نظریه سی اخلاق عمومیه جه بر تهلیکه عظیمه تولید ایدرکه اوده دینجیلرک تجیزات و دسائیله یزار اولمغه ، جدأ محتاج مرحمت حالانده دخی ارباب حاجاته معاونتدن استنکاف ایتک ماده سینک اخلاق عمومیه ده رواجگیر اولمیدر .

عجبا استقلال اداره دن قورتیلوبده مشروطیت اداره یه نائل اولدینی کوندن بری حکومت ، عجزنک اصلاح وارفاهی ، و سنله نک ذلت سؤال دن منعیله برابر بر صنعت و عمل یله اشغالی خصوصنی نظر اعتباره آلمشیدر ؟ بزه قالیسه دینجیلک اولکندن زیاده رواج بولمش و احتیاج حقیقی اربابی ایسه استبداد زمانه نسبتله یوزده سکسان تکثر ایدرک فقط یوزده بر داده سنده بیله وسیله تعیش تدارکند محروم قالمشدر .

ابوالضیا